

Мораторій на свято?

НАШ столичний колега, головний редактор газети «Вісник «Фермер України» висловив у Фейсбуці своє обурення фактом, що відбувся, вірніше б сказати, не відбувся. На своїй сторінці в цій соцмережі він пише:

«Вітаю з черговим рекордом України!

Вперше за післявоєнний час (маю на увазі війну 41 - 45 рр. - до того не відслідковував) аграрії не відзначали День працівника сільського господарства на державному рівні. Вперше їх краєвих представників традиційно не збирали та не вітали в Києві, в якому-небудь палаці ...

Та що там святкування - їх навіть не привітали, ані Президент, ані Голова Верховної Ради, ані Прем'єр-міністр!

Це характеризує ставлення влади до людей, результати праці яких дають можливість всім нам харчуватися та жити на цьому світі ...

Якось дивно і не зрозуміло. Але якщо відслідкувати ланцюжок - Мінагрополітики ліквідували, Концепції розвитку фермерства та кооперації забули, землю - на продаж, держпідтримку - знищили, то відстежується закономірність - поставлена мета знищити вітчизняну галузь на угоду транснаціональним корпораціям!»

То, може, нова влада нині вводить новий мораторій замість старого - цього разу на святкування свого професійного дня селянами-аграріями. Забула, мабуть, чий хліб у кийських ресторанах вона їсть.

Щро головне

Аграрій Леонід Яковичин написав листа президенту щодо ринку землі

Лариса НЕСІНА

МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ видався багатим на невтішні новини. Я разом з дніпропетровськими фермерами долучилась до акції протесту проти продажу української землі, що прокотилася хвилею гніву практично у всіх областях України.

Все ще жевріла слабенька надія, не може президент і уряд не почути власний народ, не відчуті такий потужний і бурхливий супротив. Та де там! Колишні продавці, фотографи, шоумени з виховательками дитячих садків зі знанням справи вже наступного ранку проголосували за відкриття ринку землі, прийнявши злочинний закон вже у першому читанні.

Невігласти! Вони не почули навіть власний народ, що криком кричав і просив не продавати землю під стінами Верховної Ради. Розчарування, безнадія, розпач, відчуття, що тебе зрадили і підло підставили ті, кому ти ще вчора довіряв щиро і наївно. Саме в ці дні, сповнені мороку і смутку в душі, мені потрапив на очі лист до президента мого земляка, героя України, аграрія з більш ніж піввіковим досвідом, Леоніда Яковичина. Леоніда Григоровича я знаю не з чуток, бо народилася і виросла в невеличкому місті Бобровиця на Чернігівщині, де Яковичин орендував землі і зумів, ще на ті часи створити модель унікального європейського господарства з символічною, як на сьогодні, назвою «Земля і воля».

Ніби вже тоді мудрий і далекоглядний Леонід Яковичин знав, що настануть для України непрості, якщо хочете, і трагічні

часи, коли про землю і про волю селянам тільки наснитися. Згадалася і відверта розмова з Леонідом Григоровичем у вересні цього року, де він не добираючи слів, зізнався:

«Я знав, що ці недоумки продадуть землю, тому й спрацював на випередження: ми уклали договори оренди на двадцять років і підняли орендну плату до 18 відсотків. Минулого року ми сплатили своїм пайовикам, а їх у нас близько чотирьохсот, орендної плати 153 мільйони гривень!».

Пам'ятаю, що тоді вразила цифра - за день кваліфікований тракторист одержує у Яковичина дві-три тисячі гривень.

Чи буде він шукати кращого життя на чужині, якщо тут, на батьківщині, він має ці ж двадцять-тридцять тисяч за тиждень? Яковичин - єдиний в районі, хто буде й

надає житло для спеціалістів, що працюють в господарстві.

А як вам двокімнатна квартира з усіма зручностями на 75 квадратних метрів? Тож як може колишній шоумен без жодного дня роботи у сільському господарстві, за один день вицент зруйнувати те, що інший аграрій з багаточисним досвідом створював випрождав майже всього життя. Знищити руками так званої монобільшості, кишенькової і недоделутої по суті своєї? Їй байдуже, що на будівництво власного елеватора, під'їзних залізничних шляхів, комбикормового та асфальтового заводів, Леонід Яковичин поклав тридцять років власного життя і дав роботу людям, що годують свої сім'ї, вчать дітей і онуків. Тепер що, всіх у топку? Тому і пише до президента Леонід Яковичин, та чи почує він його?

Тема дня: стор. 2-5

Що нам показав бюджет?

Та не спішіть робити висновки про нову владу, зазначали експерти відразу після президентських і парламентських виборів, мовляв, усе покаже прийнятий нею бюджет на 2020 рік. І от, дочекалися! Бюджет на наступний рік є і він більш ніж красномовний, а за своєю суттю нагадує побажання Медведєва в окупованому Криму: «Грошей нема, але ви тримайтеся!» Тож, логічно запитати, навіщо було критикувати попередню

владу за низькі зарплати, пенсії та високі тарифи, коли цей, вже нової влади бюджет, ніби скалькований з бюджету попередньої? Де ж в ньому «новий економічний курс» та боротьба з корупцією, про які нас так запевняли «слуги народу»? Прикро, але стає все більше очевидним: народ знову, вже вкотре(!?), обвели навколо пальця.

Продовження - стор. 5

У Держстаті перерахували поголів'я

Станом на 1 листопада цього року в Україні зменшилася поголів'я великої рогатої худоби, включаючи корів, а також свиней, овець і кіз порівняно з аналогічною датою 2018 го. При цьому кількість свійської птиці збільшилася.

ЦЕ ВИПЛИВАЄ з даних, оприлюднених прес-службою Державної служби статистики.

Поголів'я великої рогатої худоби скоротилося до 3,5 млн. голів (-5,5%), в тому числі корів - до 1,9 млн. голів (-4,8%).

Поголів'я свиней зменшилося до 6,1 млн. голів (-4,1%), а овець і кіз - до 1,4 млн. голів (-3,3%).

При цьому кількість свійської птиці, навпаки, збільшилася, - до 243,7 млн. голів (+3,4%).

Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Криму і непідконтрольної частині Луганської та Донецької областей.

Раніше ЗМІ повідомляли, що Кабінет Міністрів збільшив розмір дотації за утримання корів з 750 до 900 грн за одну голову, яка виплачується двічі на рік. Крім того, уряд ввів часткове відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам вартості будівництва та реконструкції підприємств зі зберігання і переробки зерна.

Щедраплата-2020

ПЕРЕДПЛАТА на «Фермер Придніпров'я» триває. Щоб отримувати газету з січня 2020 року, поспішіть на поштове відділення до 25 грудня. На сьогодні вартість передплати (плюс вартість послуг УКРПОШТИ) на 2020 рік:

місяць - (20+ 5.56) =	25.56 грн.
3 місяці - (60+16.68) =	76.68 грн.
6 місяців - (120+33.36) =	153.36 грн.
12 місяців - (240+66.72) =	306,72 грн.

Передплатний індекс у Каталозі обласних видань 60092.

Коли сказати, що пленарне засідання Верховної Ради 13 листопада бачили у телевізорі, чули з радіопередач, читали про нього в газетах усі селяни України, то це не буде перебільшенням. Та гірке то було видовище в парламенті, огидне і геть суперечливе обіцяному «слугами народу». Багатьом людям від побаченого і почутого ставало моторошно і навіть зле, бо «бульдозерною» та злою була воля більшості. Недолугий законопроект № 2178-10 М

Сольського та колег про обіг землі, попри заповнену протестуючими хліборобами площею перед парламентом, заблоковану президію і трибуну, під гучне «ганьба!» в залі таки отримав 240 голосів «за» - 227 зелених кнопок «слуг» і 13 позапартійних. Ось так - увесь народ, як єдине згідно зі ст. 5 Конституції України джерело влади, показує своїм депутатам «червоне» світло, а тим - байдуже... Рулюють!

«Слуги» мчать на «червоне» світло

Григорій ДАВИДЕНКО

В ПЕРШЕ в історії парламенту цього скликання молоді «слуги народу» «не почули» масових вимог людей, даних соціології, прагнень своїх виборців. Удвічі прикро, що все сталося напередодні шанованого всіма державного свята - Дня працівника сільського господарства! Отакий «подарунок» сільським трударям, змушених після роботи в полі - і то вже не вперше - не спати ночами, щоб дістатися Києва нашими дорогами та донести до молодоступних тепер «слуг» одностайну думку про згубність відкритого ринку землі. День 13 листопада цього року став днем ганьби правлячої монобільшості, показав, що насправді вона служить зовсім не українському народу. А коли частково й йому, то винятково олігархам. Бо схвалені в першому читанні двісті з гаком тисяч гектарів землі в одні руки, або вся рілля України в цупкі клешні кількох олігархічних сімей невідь-якої нації - то повний крах для нації української. І повне ігнорування статей Конституції України, крах сподівань на фермерській устрій аграрної держави.

- У нинішніх умовах недосконалого законодавства поспіхом вводити ринок землі неприпустимо. В цій справі чимало нюансів, можна влізти у велику халепу, - розповідає фермер з Хутірського Петриківського району, депутат Дніпропетровської обласної ради Іван Запорожан. - Треба оці землі державні віддати в оренду фермерам і людям, які працюють на ній та утримують села. Для того ми й депутати, щоб своїми діями збільшувати робочі міста в селах, а не навпаки. Ми ж на Землі тимчасово, голими приходимо у цей світ і такими ж ідемо. Треба думати, яку Україну залишимо нашим дітям і онукам.

Дійсно, подібного навального наступу на українське село і його трударів за всі роки відновлення Незалежності важко пригадати. А добрі рішення були - 13 вересня 2017-го Кабінет Міністрів абсолютно логічно, очікувано суспільством ухвалив «Концепцію розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018 - 2020 роки». Вона передбачає збільшення кількості ФГ, які мають в обробітку на праві власності та користування земельні ділянки до 100 гектарів, збільшення частки ФГ у виробництві валової аграрної продукції, розвиток кооперативного руху, збільшення площі угідь, на яких вирощується чи виробляється органічна продукція тощо. Геть забута ця Концепція, нові обранці напрума з людьми спілкуються вкрай мало, а ставлення до попередників відоме - «зробимо їх разом!» І зробили. Тільки хто кого? Можливо, ми «зробили» самі себе, обравши таких «слуг»?

А у парламенті 13 листопада

викристалізовані й вистраждані вимоги мітингарів, пристрасно виголошені з трибуни Юлею Тимошенко, залишилися не почутими більшістю:

- Потрібно вивчити весь світовий досвід і запровадити найкращий варіант використання землі на користь українців! Сутність правильного управління державою - стратегічність, а не ситуативність. Ви добре знаєте, за соціологією 75 відсотків українців проти продажу землі. Я буквально благаю кожного депутата: перед тим, як натиснути зелену кнопку - подумайте, що ви входите в історію України. Або як ті, хто «кінчає» Україну в стратегічній перспективі, або як ті, хто захищає її майбутнє. Не боротьба в залі важлива, а майбутнє нашої України!

У більшості знайшли «винних»

Під цими вимогами залюбки підписався б кожен аграрій. На жаль, згадані 240 депутатів майбутнім Україні ще не переймаються. Причому досвідчений Микита Потураєв вбачає заслугу колег в абсолютно несподіваному: «Ми нарешті зведемо рахунки з цим маніяком Леніним і людоджером Сталіним, які зробили все, щоб позбавити український нарід головного багатства - землі! Ми повернемо українцям землю раз і назавжди!» Та чи не є за всіма ознаками зусилля «слуг народу» дуже схожими, тотожними з діями згаданих «вождів» пролетаріату? Подібність навіть у тому, що і тодішні «вожді», і теперішні «слуги» прийшли в політику не від рала та станка...

А до лихого додають гіркого - уряду забандюрилося ще й подвійне громадянство вввести... Політичний експерт Костянтин Матвієнко у статті «За своїми наслідками для українського села запровадження «ринку землі» цілком співставне із Голодомором 1933 року» ґрунтовно доводить цю тезу. І переконує, що новий режим влади в Україні сформовано лише у загальних рисах, проте підхід нової правлячої групи до

земельного питання вже дає змогу зрозуміти наміри цих людей стосовно країни загалом. Єдине добре, що сталося 13 листопада - жодна з партійних фракцій ні однісіньким голосом (!) не підтримала цей закон позбавлення селян землі на угоду світовому капіталу. І приємно, що знайшлися в «Слугах народу» люди, що пішли всупереч антинародній «генеральній» лінії. Троє висловилися проти ринку землі у такому варіанті, 16 утрималися і один депутат не голосував. Двох за те, що мають власну думку, вже... виключили з фракції!

Виключили не кількох спійманих на «гарячому» «кнопкодавів», як гучно обіцяли, і не сексуально стурбованого в сесійній залі Богдана Яременка, а правника з двома вузами і досвідом роботи Ганну Скороход та відомого громадського активіста боротьби з корупцією Антона Полякова! Бовін і генпрокурору Руслану Рябошапці, і його заступникам вказує, коли роблять не те, що слід. Така політика подвійних стандартів згодом може привести до відомого фіналу - члени «Слуг народу» замовчуватимуть перебування в їхніх лавах, як тепер не згадують про «регіони». Щоправда, «слуги» де в чому показують технологічний прогрес - коли спікер Дмитро Разумков каже «прошу підтримати законопроект», то це знак, що треба тиснути зелену кнопку, а якщо «визначається, колеги» - то інші. «Регіоналам», як відомо, доводилося працювати «дідівським» методом - махати руками.

На додачу до цього через події 13 листопада добровільно склала повноваження представника уряду у Верховній Раді Ірина Верещук. Вона пояснила це в пресі незгодю з політикою уряду:

- Вважаю неприйнятним відкривати ринок землі таким законом. Це моє свідоме рішення, законопроект недопрацьований. Я не розумію, чому ми можемо віддавати в одні руки 200 тис. гектарів землі. Чому відразу не встановити запобіжники, не чекаючи на друге читання? У нас є страш-

ний приклад 90-х. Сьогодні є ризик утворення нового земельного олігархату. І я не голосуватиму за такий законопроект, чого б мені це не коштувало. Це вартуватиме мені волонтерської посади представника Кабміну? Будь ласка! Тим паче, ця посада потребує дуже багато часу. Моя думка досить часто відрізняється від позиції уряду, кажу про це публічно. У нашій фракції були колеги, які вважали, що потрібно підтримати законопроект у першому читанні, послухати президента і потім внести правки. Але не впевнена, що перед другим читанням це вдасться зробити.

До крайньої думки схиляє й те, що декому зі «слуг» доплачують в конвертах за потрібні голосування, як повідомила Ганна Скороход на телеканалі «Прямий» 15 листопада. Плюс спіймана на хабарі в 150 тисяч «зелених» чиновниця Офісу президента Світлана Кондзеля, яка перебуває під домашнім арештом, її співницю Вікторію Лісничу Вищий антикорупційний суд відправив на 60 діб за грати. А коріння парламентського «турборежиму» геть банальне, переконаний депутат попередніх скликань Степан Хмара:

- Вони хочуть єдине - зняти заборону на торгівлю землею. І тоді пустять її з молотка. По-перше, це як платіжний засіб розраховуватися за борги, щоб триматися при владі. По-друге, задовольнити інтереси латифундистів і мафії. І самим дуже швидко стати надблагатими, вхопити свою частку - ось що ними керує. І це зобов'язання, судячи з поведінки нашого президента, як він поводить і бреше кожен раз, що буде референдум, що поставлять таке питання, що це не іноземцям тощо... Зрозуміло, що він давно дав зобов'язання і буде це виконувати.

Безперечно, ухвалений законопроект під український чи світовий олігархат абсолютно антинародний і незаконний за суттю. Народний депутат попереднього скликання Ганна Гопко на телеканалі «Прямий» 1 листопада побачила причини «турборежиму» дещо іншими:

- Президент Зеленський перемиг віртуально. Він не спілкувався з людьми, цього в нього не було, робляться лише «потьомкінські села» для картинки. Він не прийшов на перший майдан противу капітуляції, не прийшов і на Покрову, коли зібралися десятки тисяч людей на мітинг. Далі - підвищення тарифів, вчителі страйкують. І росіяни не пропустять можливості помножити його на нуль. Політика України має служити її народу, більш нікому.

Саме до цього і спонукають сьогоднішню владу фермери і військові, селяни і містяни, власники «євроблях» та пенсіонери. Довго їхати на «червоне» світло не вийде, така спроба вже була в 2014-му. Невже нічому не навчила?

Про те, що українська земля може прогодувати сотні мільйонів людей, знали завойовники всіх часів, та тільки не розуміли вони, що оживуть сплюндровані кінями й солдатськими чобітьми лани лише під ласкавими й дбайливими руками трударів-українців. У безсилій люті кати зганяли селян із їхньої землі, нищили їх разом із малими дітьми. Але щоразу працелюбний народ відроджувався, набираючись нових сил від рідної землі. Щоправда, з кожним новим витком історії такі відродження давалися все важче...

Кому служить українська влада? Акценти

Мальовнича й щедра українська земля, її білостінні села й зачаровані тихі річки надихали вітчизняних і навіть іноземних класиків. Не повторюючись цитатами з шкільних хрестоматій, хочу лише навести висловлювання великого французького письменника Оноре де Бальзака про нашу землю: «Україна починається в Бердичеві... Все, що я бачив до цього, нічого не варте... Тут починається справжній український чорнозем!»

Дійсно, чорнозем – це наша національна гордість, це символ країни, це, так би мовити, об'ємно-зримий образ добробуту її народу. Це навіть більше, ніж сало! Інколи можна почути, що після Першої світової війни, під час німецької окупації України, і під час Другої світової війни загарбники залізничними ешелонами вивозили український чорнозем до Німеччини. Можливо, це тільки легенда, але вона вірно орієнтує українців на їхній найдорожчий скарб. У народі про нашу землю кажуть: «посадиш жолудя – виросте дуб, посадиш дитину – виросте людина». На мою думку, ця фраза вона найбільш точно, об'ємно виражає оцінку нашої землі, нашого чорнозему – такого багатого і такого неповторного.

Україна могла би бути однією з найбагатших країн у світі. Якби тільки її керманічі служили не примарним людиноненависницьким ідеям або Золотому тільцю, а дбали про добробут власного народу. Зокрема – його сільських мешканців, яких влада в кожному поколінні так чи інакше зневажала, а часом відверто ненавиділа. У тому, що сьогодні село агонізує, винні не чужоземні завойовники, а власні «народні слуги», відверто лукаві, нахабні й цинічні.

Без жодного сумніву, найбільший і найвагомий внесок у руйнування українського селянства припав на долю більшовицьких вождів та їхніх посіпак. Ось як про період тоталітарного «реформування» села згадував професор, заслужений лісівник України, Павло Вакулук. У своєму історичному есеї «Хто нищив і тепер нищить українські села?» відомий учений, зокрема, зазначає:

«У селі Мельники на Черкащині, близ Холодноярського лісу, загинули від рук більшовиків понад 300 борців за свободу України і спалено

сотні селянських хат. Такі явища були по всій території України. Це була перша хвиля знищення сіл та їх знелюднення.

Друга хвиля трагедії українського села – у 1929 році, коли розпочалося «розкуркулювання», тобто знищення найбільш працездатної, освіченої та культурної частини селянства. Заможні, а тому незалежні від керівників селяни, вважав Сталін, – головні вороги радянської влади, а тому їх, як клас, потрібно знищити. Знищенням куркулів був покладений початок кризи в сільському господарстві України.

Третю хвилю знищення сіл принесла насильницька колективізація, слідом за якою настав штучно організований Голодомор, від якого протягом 1932-1933 років загинуло близько 10 мільйонів людей. Тоді всі кинулися тікати із села від голодної смерті. На жаль, за межі України селяни виїхати не могли: їм не продавали залізничних квитків, а на заводи й фабрики в містах їх не приймали, бо вони не мали паспортів. Натомість у спустошені українські села, зокрема, в південні райони України, везли переселенців із Росії: з Горьковської області – в Одеську (2120 господарств, 1345 корів, 2062 коней), з Івановської – в Донецьку (відповідно 2520, 1619, 3498), із Західного Сибіру – в Дніпропетровську (6679, 5719, 7571) тощо. Отже, Голодомор українців був засобом зміни демографічного складу населення, зокрема, в південних областях України.

Четверту хвилю знелюднення сіл викликали масові репресії, що досягли свого апогею в 1937-1938 роках. Гинули люди в основному віком 20-40 років. Скільки добрих справ вони могли ще зробити!

П'ята хвиля знищення сіл наставала в роки Другої світової війни: окупанти зруйнували й спалили в Україні понад 28 000 сіл, 714 міст і селищ, без даху над головою залишилися 10 мільйонів жителів.

Шоста хвиля настала після війни і тривала до кінця існування СРСР. У 1947 році Україну вразив голод, бо все вирощене на колгоспних ланах забрали державі. Нищівного удару сільському населенню завдали органи влади своєю податковою політикою, обклали податками навіть плодів

дерева. Особливо обурливим був податок «на бездітність» (і це в селі, де переважну частину населення складали солдатські вдови – авт.)

Лише 4 липня 1957 року ЦК КПРС і РМ СРСР вирішили скасувати податки і обов'язкові (безоплатні) поставки сільськогосподарської продукції. Трудодні почали оплачувати грішми (суми були мізерні) і видавати зерно.

Після війни селяни знову шукали будь-якого способу втекти з села.

(Прим. автора: Пригадую щасливі очі молодих людей, яким вдалося «завербуватися» на шахти Донбасу чи інші «будови комунізму» – вони були в новому ярмі, але не прикутому до села).

Присадибні ділянки протягом десятків років залишалися єдиним джерелом існування для селян. Більшовики постійно мріяли про те, як ліквідувати ці ділянки, як неприйнятну для соціалізму аномалію. Голова РНК України Л. Корнієць у 1946 році говорив, що навіть ту єдину корівку, яка є в селянина, він відведе до колгоспу, бо вона для нього буде нерентабельною. І такі люди керували державою!»

Історичний аналіз Павла Гавриловича Вакулюка спонукає нас, його сучасників і учнів, замислитися над питанням: а що принесли і ще принесуть українському селу нові реформи, започатковані 1999 року відомим указом Л. Кучми «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки»? Колись П. Столипін казав: «Якщо за два роки нічого не змінюється на краще, то це не реформи». А скільки разів по 2 минуло у нас? Вже ось 29-й рік Україна шукає свого шляху на теренах незалежності, невпинно створюючи ілюзію реформування сільського господарства.

Чергова фішка – перетворення землі на товар. Не обтяжуючи читачів зайвими цитатами, наважуся все ж нагадати нашим неореформаторам слова відомого англійського економіста Ф. Гаррісона: «Державні діячі на пострадянських просторах перебувають у полоні міфів, поширюваних західними «експертами». Якщо землю будуть вільно продавати й купувати, то її швидко приберуть до рук багатії, і дістануться потім рентні доходи. А держава втрапить на цьому до третини національного прибутку». Цитата свіжа й актуальна!

Взявши курс на ЄС, Україна мусить зрозуміти, що в Європі нас ніхто не чекає, а тамтешні сільгоспвиробники навіть бояться, бо вихід

нашого АПК на європейські ринки змете їх звідти, як придорожній пил. Саме тому і вкладаються в уста різного роду «експертів» та «радників» тези про необхідність запровадження в Україні вільного продажу землі. Вони чудово знають нашу ментальність і бачать, що в Україні побудова держави здійснюється лише в двох площинах: горизонтальну населяють пересічні українці, а вертикаль зводять олігархічні клани. Водночас має місце

періодична радикалізація суспільства, яка зазвичай втрачає гостроту після чергових виборів (усе одно, яких). Звикли ми дружити не просто між собою, а проти когось, ось і маємо замість нації купу незрозумілості.

В умовах, коли держави фактично ще немає, а працюючі українські селяни розлітаються по всьому світу в пошуках кращого життя (спасибі Порошенку за «безвіз»), запровадження продажу землі неодмінно приведе на українські землі капітал іноземного походження, як би не маскувалися його бенефіціари. І тоді нас не просто зневажуватимуть, а будуть тримати на голодному пайку в буквальному сенсі.

Давайте розглянемо гіпотетичну ситуацію: (аргентинський варіант) власник кількох сотень тисяч гектарів української землі зненацька вирішив, що сіяти йому наразі не вигідно, краще пустити землю під пар. Тоді не буде зерна не тільки на експорт, а й для внутрішнього споживання. Або все, що вирощено на Українському полі, повністю продали на експорт, бо там склалася вигідніша ціна, а свої засіки залишилися порожніми? Купувати хліб за позички МВФ або брести з торбами по світу – така альтернатива навряд чи сподобається українцям.

Інша ситуація – власник придбаної за кредитні гроші землі замість вирощування на ній потрібних Україні культур буде розводити й експортувати жаб чи слимаків. Бюджет своє отримає, а що отримає населення? Таких прикладів можна передбачити сотні, вони вочевидь переконують: влада повинна зрозуміти, що найголовніше її призначення – забезпечити добробут власного народу, а все інше – потім. Не зрозуміє – втрапить навіть те, що має. Вчинивши злочин щодо фермерів, влада розхитає опори, на яких тримається, з цього моменту почнеться її стрімке падіння...

Думки Президента АФЗУ
Миколи Стрижака записав
Володимир Ярошенко.

! Ми не успадковуємо землю у своїх предків, а беремо її в борг у своїх дітей Антуан де Сент-Екзюпері

Юридичний ресурс Protocol пропонує дізнатися, що таке кадастровий номер земельної ділянки, коли необхідно присвоювати кадастровий номер земельної ділянки, і як це зробити. А також в яких випадках змінюється кадастровий номер ділянки.

Що таке кадастровий номер?

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Державний земельний кадастр» кадастровий номер - це індивідуальна, що не повторюється на всій території України послідовність цифр і знаків, яка присвоюється земельній ділянці під час її державної реєстрації і зберігається за нею протягом усього часу існування земельної ділянки

Формат кадастрового номера земельної ділянки

Кадастровий номер ділянки складається з дев'ятнадцяти цифр XXXXXXXXXXXXX XXX: XXXX. І треба сказати, цифри не випадкові.

Перші десять цифр відображають населений пункт, наступні дві позначають кадастрову зону, далі три цифри - це кадастровий квартал, та останні чотири цифри визначають місце розташування самої земельної ділянки.

Цікаво, що в межах одного кадастрового кварталу може бути 9999 земельних ділянок.

Наприклад, якщо кадастровий номер починається з цифр «8000000000» це Київ, Київська обл.

Кадастровий номер в Україні - це шифр, який дозволяє визначити місцезнаходження ділянки.

Як дізнатися кадастровий номер земельної ділянки?

Часто трапляється так, що державний акт є, але кадастровий номер земельної ділянки не визначено, або ж, що кадастровий номер є, але відомості про земельну ділянку публічній кадастровій карті відсутні.

Перевірити кадастровий номер земельної ділянки, можна не виходячи з дому. Відомості Державного земельного кадастру простими словами кадастрового реєстру України оприлюднюються на Публічній кадастровій карті, яка доступна всім бажав в онлайн доступі за наступним посиланням <https://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>.

Для перевірки необхідно ввести кадастровий номер у відповідне поле для пошуку. Також можна здійснювати пошук за місцезнаходженням земельної ділянки. Якщо ділянка не виходить знайти ні по кадастровому номеру, ні за місцезнаходженням, то навч факт, що земельна ділянка не внесена у державний земельний кадастр.

Коли необхідно присвоювати кадастровий номер земельній ділянці?

Пункт 10 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Державний земельний кадастр» встановив, що документи, якими було посвідчено право власності чи право постійного користування земельною ділянкою, видані до набрання чинності цим Законом, є дійсними.

тування) на які виникло до 2004 року, вважаються сформованими навіть якщо кадастровий номер їм не присвоєно.

Їх реєстрація в Державному земельному кадастрі здійснюється на підставі технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Таким чином, процедуру реєстрації земельної ділянки у Державному земельному кадастрі все одно доведеться пройти, адже без кадастрового номера зареєструвати своє право власності не вдасться. Справа вся в тому, що державний реєстратор речових прав також використовує відомості Державного земельного кадастру.

Як отримати кадастровий номер?

Кадастровий номер земельної ділянки присвоюється при його державній реєстрації в Державному земельному кадастрі. Таку реєстрацію здійснює кадастровий реєстратор. Відповідно до статті 1 Закону України «Про Державний земельний кадастр» державна реєстрація земельної ділянки - внесення до Державного земельного кадастру, передбачених Законом відомостей про формування земельної ділянки та присвоєння кадастрового номера. Для того, щоб звернутися до кадастрового реєстратора, в першу чергу треба мати «на руках» землепорядкову документацію.

Хто може розробляти землепорядкову документацію?

Статтею 22 Закону України «Про землеустрій» визначено, що землеустрій здійснюється на підставі, в тому числі - укладених договорів між юридичними чи фізичними особами (землевласниками і землекористувачами) та розробниками документації із землеустрою.

Виконавцем таких робіт може бути тільки особа, яка має сертифікат інженера-землепорядника. Державний реєстр сертифікованих інженерів-землепорядників, які отримали кваліфікаційний сертифікат, доступний на сайті Держгеокадастру за наступним посиланням: <https://land.gov.ua/info/derzhavnyi-reiestr-sertyfikovanykh-inzheneriv-enlevporiadnykiv/>.

Простіше кажучи, для розробки землепорядкової документації треба укласти договір з інженером-землепорядником або з організацією, яка має в своєму складі сертифікованих інженерів-землепорядників.

Вартість робіт із землеустрою узгоджується між замовником і виконавцем.

Важливо, щоб в договорі були чітко вказані терміни виконання робіт. Відповідно до статті 28 Закону України «Про землеустрій», термін виконання землепорядкових робіт не може перевищувати півроку.

Комплекс робіт, що дозволяє присвоїти кадастровий номер земельній ділянці, включає зокрема в себе кілька етапів:

Підготовчий. Збір та аналіз виконавцем необхідних документів, у тому числі: правових підстав надання земельної ділянки у власність (користування); відомостей про наявність спірних питань щодо меж земельної ділянки; списку обмежень у використанні земельної ділянки і наявність земельних сервітутів та ін.

Кадастрова зйомка - геодезичне встановлення меж земельної ділянки;

Погодження меж земельної ділянки з суміжними власниками та землекористувачами;

Відновлення меж земельної ділянки на місцевості; встановлення меж частин земельної ділянки, які містять обтяження та обмеження щодо використання землі;

Виготовлення кадастрового плану;

Картографічні роботи та землепорядкові роботи;

Камеральні роботи; Складання і оформлення матеріалів технічної документації (паперова версія);

Виготовлення електронного документа у форматі XML.

Реєстрація земельної ділянки в Державному земельному кадастрі

Згідно з частиною другою статті 24 Закону України «Про державний земельний кадастр» державна реєстрація земельних ділянок у Державному земельному кадастрі здійснюється за місцем їх розташування відповідним Державним кадастровим реєстратором центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Таким центральним органом є Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, а якщо коротко, то Держгеокадастр.

Пакет документів кадастровому реєстратору подається через Центр надання адміністративних послуг.

Час йде вперед, тепер таку адміністративну послугу як державна реєстрація земельної ділянки з видачею витягу з державного земельного кадастру, можна замовити на офіційному сайті Єдиного державного порталу адміністративних послуг <https://my.gov.ua/info/service/byservicescope-86/3359/details> в розділі «Природні ресурси та екологія», в підрозділі «Земля».

Документи для отримання кадастрового номера

заяву про державну реєстрацію земельної ділянки за встановленою формою;

оригінал погодженої документації із землеустрою;

електронний документ.

Заява з доданими документами надається заявником особою чи уповноваженою ним особою або надсилається поштою цінним листом з описом вкладення та повідомленням про вручення. Якщо пакет документів подається представником, його повноваження повинні бути завірені належним чином.

Які строки присвоєння кадастрового номера земельній ділянці?

Кадастровий реєстратор перевіряє подані документи на відповідність законодавству України, на підставі чого реєструє земельну ділянку Державний земельний кадастр або приймає рішення про відмову в такій реєстрації. Важливо, рішення реєстратора у разі відмови, повинні бути зазначені його причини.

Важливо! Термін розгляду кадастровим реєстратором документів: 14 днів з дня подачі заяви.

Результатом роботи кадастрового реєстратора є внесення даних про земельну ділянку до Державного земельного кадастру та присвоєння їй кадастрового номера. Підтвердженням того, що ділянка вже має кадастровий номер є відповідна виписка з Державного земельного кадастру. Витяг містить всі відомості про земельну ділянку, внесені до Посвідчення книги. Складовою її частиною є кадастровий план земельної ділянки. Пам'ятайте, що така виписка видається безкоштовно.

Після цього, примірник документації замовника передається в Центр надання адміністративних послуг для отримання замовником документів.

Зміна кадастрового номера

У відповідності зі статтею 16 Закону України «Про державний земельний кадастр» кадастровий номер скасовується лише у разі скасування державної реєстрації земельної ділянки. Зміна власника чи користувача земельної ділянки, зміна відомостей про неї не є підставою для скасування кадастрового номера.

Таким чином, кадастровий номер не прив'язаний до господаря ділянки і не змінюється при його зміні. Причини скасування державної реєстрації, а відповідно і кадастрового номера, закон встановив всього дві:

поділу або об'єднання земельних ділянок;

якщо протягом одного року з дня здійснення державної реєстрації земельної ділянки, речове право на неї не зареєстровано з вини заявника.

Таким чином, не варто затягувати з реєстрацією прав на земельну ділянку.

Нагадаємо, для реєстрації прав власності та внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно необхідно звернутися до державного реєстратора через Центр надання адміністративних послуг або до нотаріуса.

Також відзначимо, що в разі скасування державної реєстрації земельної ділянки, Державний кадастровий реєстратор зобов'язаний повідомити про це особу, за заявою якого було здійснено державну реєстрацію земельної ділянки, в десятиденний термін.

Скасований кадастровий номер земельної ділянки не може бути присвоєний іншій земельній ділянці.

Шановні читачі! Редакція не надає юридичні консультації по телефону. Надсилайте свої запитання поштою або на електронну адресу газети.

Продаж квашеної капусти

Вирощування білокачанної капусти та продаж квашеної капусти підходить для будь-якої людини, що проживає в сільській місцевості та має свою присадибну ділянку. Бажання заробити гроші допоможе вам почати цей бізнес. Крім вашого бажання, не потрібно ніяких додаткових коштів. Приватній особі для вирощування та продажу квашеної капусти не потрібно наймати працівників, орендувати приміщення, так само не потрібно оплачувати електроенергію для виробництва. Весь процес від вирощування до шинкування робиться вручну. Капуста є однією з найбільш популярних овочевих культур. Для її вирощування не потрібно особливих умов. Капуста не вибаглива, дає великі плоди, і може довго зберігатися. Так само в капусті міститься безліч вітамінів, вона дуже корисна для шлунка, перешкоджає розвитку виразки і очищає кишечник. Попит на капусту в будь-якому вигляді є цілий рік.

Що потрібно додатково до капусти

Для торгівлі квашеною, шаткованою капустою вам знадобиться додатково посадити моркву, огірки, цибулю, часник і зелень. Вирощування додаткових культур залежить від рецепту, за яким ви будете готувати кінцевий продукт, але основне - це капуста.

Коротко про процес вирощування капусти

Ґрунт потрібно готувати до настання зими. Приготування ґрунту, це очищення від бур'янів, розпушування, добриво. Капуста не любить кислотний ґрунт, тому можна використовувати присипку, яка знижує кислотність ґрунту. Капуста вирощується з насіння і висаджується вже підросла у відкритий ґрунт навесні. Далі потрібно забезпечувати полив і проводити розпушення та підгортання.

Бізнес ідея з вирощування мускусних качок підходить для жителів сільської місцевості, а так само для міських жителів, які в літній період живуть на дачі. Перевага мускусної породи полягає у швидкому зростанні, хорошій ваги качка досягає за 50 днів. Так само мускусна порода качок є «тихою», тобто дорослі качки не крикають, вони вмюють тільки шипіти.

Для початку бізнесу рекомендується на початку травня придбати близько 50-ти добових каченят. Найбільший клопіт - доросити первістоків до 2-х тижнів. За каченятами потрібно доглядати і створити сприятливі умови росту.

Які умови потрібні каченяткам?

Маленьких каченят потрібно помістити в коробки розміром 50 на 50 см. з підстилкою з сіна та м'якої тканини. Зверху встановити лампу, яка буде давати світло і тепло, і накривити коробку прозорою плівкою. Температура повинна триматися близько 28 градусів, з часом знижуйте температуру на кілька градусів, щоб через тиждень температура була близько 22 градусів.

Годівля мускусних каченят

Мускусні каченята, так само як і качки інших порід, всеядні, єдине - спочатку вони не можуть самостійно харчуватися, і ваше завдання навчити каченят, просто встромивши їх дзьобиками в їжу. Якщо ви заведете

За видами капуста може бути ранньою і пізньою, збір раннього врожаю - червень, липень, пізня - вересень, жовтень, вибір залежить від вас. Сортів є дуже багато і в різних частинах нашої країни краще приживається свій, порадьтеся з продавцями насіння.

Після збору починається не складний процес шинкування і квашення. Що таке шинкування капусти? Це проста рубка капусти за допомогою шатківниці. Сам процес відбувається вручну і виконується однією людиною. У шинковану капусту додається морква, можливо огірки, сіль, оцет, соняшникова олія, цукор. Але це залежить від рецепту. Для свого бізнесу краще знайти незвичайні рецепти, можливо навіть екзотичні і тоді у вас вийде унікальний продукт, якого немає на магазинних полицях.

Шинкується капуста у великих емальованих або

дерев'яних ємностях. Після шинкування ставиться під прес, для того, щоб виділявся сік, і відбувалися процеси закваски.

Пріоритетами для збуту своєї продукції є великі магазини, але для цього потрібно буде отримувати всі документальні дозволи, які потрібні для бізнесу в сфері харчової промисловості. І друге, не менш важливе, домовитися з магазинами про виставлення продукції на їхніх полицях.

Підбиваючи підсумок, можна сказати, що бізнес на вирощуванні та продажу квашеної капусти - справа малозатратна і досить проста. Основне - залишається отримати всі необхідні документи, можливо, знайти фірму, яка дозволить полегшити процеси реєстрації, і ви зможете працювати не під своїм ім'ям.

Мускусні качки на м'ясо

вулицю, попередньо спорудивши загін, щоб вони не розбридалися. Так само дивіться, щоб у вольєрі не було битого скла і всякого блискучого сміття, а інакше качки його з'їдять.

Через 50 днів мускусна качка набирає потрібну вагу приблизно 2,5кг і вже готова до продажу. Мускусні селезні важать вдвічі більше. Качки дають нам м'ясо і пух, а мускусні качки є одними з найбільш швидкозростаючих. У вирощуванні качок є ще один хороший плюс, це те, що качки рідко хворіють і можуть пристосовуватися практично до будь-яких умов.

Разом виходить, що якщо закупити і виростити 50 каченят, то за 50 днів можна заробити тільки з продажу потрошених качок. З цієї суми потрібно вирахувати витрати на придбання 50 каченят і витрати на корм. Даний бізнес з розведення мускусних качок можна назвати прибутковим, якщо корм для качок ви будете діставати за низькою ціною, наприклад з птахоферми. Для отримання більшого прибутку вам краще додатково займатися приготуванням м'яса, наприклад, копченням.

каченят у травні, то до моменту їх вигулу вже почне з'являтися перша молода трава, яку каченята дуже люблять. Так само маленьких каченят краще годувати домашнім сиром і дрібно порубаним яйцем. Коли каченята підроснуть, ви можете робити бовтанку з висівку і зелені. Таким, що подорослішали качкам можна згодувати практично будь-які харчові відходи. Відмінність мускусної породи від інших, це те, що мускусні качки їдять менше, ніж інші породи, при цьому вагу набирають швидше.

Вигул каченят

Через пару тижнів каченят можна випускати на

Вирощування арахісу

В останні кілька років, незважаючи на ймовірну абсурдність, все більшу популярність завойовує такий екстравагантний бізнес, як вирощування арахісу. Незважаючи на те, що арахіс не переносить зиму і вирощується винятково в жарких країнах, інноваційні технології дозволяють отримати урожай до настання холодів і в наших широтах. Крім погодних умов, інших складнощів у вирощуванні арахісу просто немає. Займатися даним напрямком бізнесу можна і не маючи спеціальної освіти і досвіду роботи.

ПРОЦЕС вирощування арахісу припадає на весну і літо, позаяк період часу від моменту посадки насіння до збору горіхів складає не більше чотирьох місяців. Щоб почати бізнес. треба в першу чергу купити насіння. Це можна зробити або в спеціалізованих магазинах, або на ринкових точках. Наступний момент - вибір відповідної земельної ділянки з добре розпушуваним ґрунтом. Перед посадкою землю потрібно збагатити кальцієм. Для цього використовують гіпс, який спочатку подрібнюють, а потім розпилюють по всій ділянці. Для

того, щоб посадити арахіс, потрібно зробити високі насипи. Коли ж арахіс почне цвісти, його потрібно поливати, спочатку щодня, потім через день. Перед цвітінням арахісу ґрунт також удобрюють перегноєм, торфом або гноєм.

Взагалі арахіс вважається досить вимогливою рослиною і потребує постійного внесення органічних добрив. Коли листя арахісу починає жовтіти, рослина вже дозріло. Відповідно, необхідно почати збір врожаю, тобто підкопати і потім зібрати бульби. Далі горіхи чистять і підсушують.

Після цього слід зайнятися фасуванням арахісу. Для цього можна придбати спеціальне фасувальне обладнання і збувати товар самостійно в магазини, супермаркети і ринковим торговцям. Альтернативний варіант - збувати арахіс оптовикам на вагу. Таким чином видно, що ідея вирощування арахісу не вимагає великих стартових витрат і не займає багато часу. Поточні витрати також обмежуються купівлею насіння, добрив, витрат на розфасовку та оплату праці. Рентабельність витрат коливається від 30-40% при продажу продукту оптом на вагу, до 70-80% при продажу фасованого продукту.

Пишіть:
49000, м. Дніпро,
вул. Воскресенська, 41, оф.109

Дзвоніть:
(056) 786-02-21,
098-183-00-18,
050-850-72-74

Передплатити «Фермер Придніпров'я» до кінця року можна у будь-якому поштовому відділенні області до 25 числа кожного місяця. Передплатний індекс 60092.